

HRVATSKI SABOR

KLASA: 021-12/21-09/15

URBROJ: 65-21-02

Zagreb, 31. ožujka 2021.

Hs**NP*021-12/21-09/15*65-21-02**Hs

**ZASTUPNICAMA I ZASTUPNICIMA
HRVATSKOGA SABORA**

**PREDSJEDNICAMA I PREDSJEDNICIMA
RADNIH TIJELA**

Na temelju članka 33. stavka 1. podstavka 3. Poslovnika Hrvatskoga sabora u prilogu upućujem *Objedinjeno izvješće o obavljenim financijskim revizijama trgovačkih društava u vlasništvu lokalnih jedinica*, koje je predsjedniku Hrvatskoga sabora u skladu s odredbom članka 16. i 21. Zakona o Državnom uredu za reviziju ("Narodne novine", broj 25/19), dostavio Državni ured za reviziju, aktom od 29. ožujka 2021. godine.

U radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela u ime Državnog ureda za reviziju, sudjelovat će mr. Ivan Klešić, glavni državni revizor.

PREDSJEDNIK

Gordan Jandroković

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU

KLASA: 003-05/21-05/1

URBROJ: 613-01-01-21-5

Zagreb, 29. ožujka 2021.

Hs**NP*021-12/21-09/15*613-21-01**Hs

REPUBLIKA HRVATSKA
66 - HRVATSKI SABOR
ZAGREB, Trg Sv. Marka 2

Prima: 29-03-2021	
021-12/21-09/15	65
03-21-01	916 0

HRVATSKI SABOR

n/p Gordan Jandroković, predsjednik

Predmet: dostava izvješća

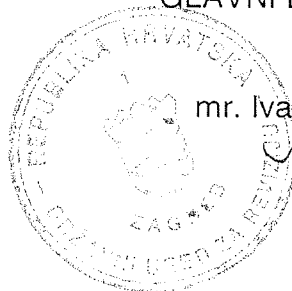
Poštovani,

u skladu s odredbom članka 16. Zakona o Državnom uredu za reviziju (Narodne novine 25/19), u prilogu se dostavlja Objedinjeno izvješće o obavljenim financijskim revizijama trgovačkih društava u vlasništvu lokalnih jedinica, u čijem je prilogu 17 pojedinačnih izvješća o obavljenoj reviziji.

U radu Hrvatskog sabora i njegovih radnih tijela, u ime Državnog ureda za reviziju, sudjelovat će mr. Ivan Klešić, dipl. oec., glavni državni revizor.

S poštovanjem

GLAVNI DRŽAVNI REVIZOR

mr. Ivan Klešić, dipl. oec.

Prilog: kao u dopisu

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU

**Objedinjeno izvješće
o obavljenim
financijskim revizijama**

**trgovačkih društava
u vlasništvu
lokalnih jedinica**

Zagreb, ožujak 2021.

SADRŽAJ

stranica

SAŽETAK	i
SUBJEKTI, PREDMET I CILJEVI REVIZIJE	2
PODACI IZ FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA	2
Prihodi	4
Rashodi	4
Imovina i obveze	5
IZRAŽENA MIŠLJENJA	7
NALAZ REVIZIJE	9
PROVEDBA NALOGA I PREPORUKA IZ PROŠLIH REVIZIJA	25
ZAKLJUČAK	27

SAŽETAK

Državni ured za reviziju obavio je reviziju 17 trgovačkih društava u vlasništvu lokalnih jedinica.

Revizija je planirana i obavljena u cilju izražavanja mišljenja jesu li financijski izvještaji u svim važnijim odrednicama sastavljeni u skladu s propisanim okvirom financijskog izvještavanja, a poslovanje usklađeno sa zakonima i drugim propisima koji imaju znatan utjecaj na poslovanje. Osim toga, provjerena je i provedba naloga i preporuka iz prošlih revizija.

Ukupni prihodi 17 trgovačkih društava obuhvaćenih revizijom iznosili su 1.159.422.090,00 kn, a rashodi 1.154.866.335,00 kn. Vrijednost imovine, obveza i kapitala iznosila je 8.195.725.574,00 kn. Društva su imala 2 558 zaposlenika.

O financijskim izvještajima izraženo je 12 bezuvjetnih i pet uvjetnih mišljenja, a o usklađenosti poslovanja tri bezuvjetna i 14 uvjetnih mišljenja.

Kriteriji za izražavanje mišljenja bili su zakoni i drugi propisi kojima je uređen okvir financijskog izvještavanja te poslovanje trgovačkih društava.

Revizijom su utvrđene nepravilnosti i propusti koje se odnose na djelokrug rada i unutarnje ustrojstvo, sustav unutarnjih kontrola, planiranje, računovodstveno poslovanje i financijske izvještaje, rashode i obveze, javnu nabavu i druge nepravilnosti.

Revizijom je, između ostalog, utvrđeno:

- Pojedina društva, osnovana za obavljanje djelatnosti javne vodoopskrbe i javne odvodnje, nisu donijela pravilnike i druge opće akte kojima bi utvrdila organizacijsku strukturu, sistematizirala radna mjesta, uredila plaće ili materijalna prava zaposlenika, nego primjenjuju pravilnike i druge opće akte koje su preuzela od društava iz kojih su se izdvojila prije više godina.
- Nepravilnosti u vezi sa sustavom unutarnjih kontrola odnose se na samoprocjenu sustava financijskog upravljanja i kontrola, unutarnju reviziju i računovodstvene politike. Pojedina društva nisu vodila primjerenu brigu o samoprocjeni sustava financijskog upravljanja i kontrola. Nadalje, pojedina društva nisu uspostavila unutarnju reviziju, a pojedina nisu uskladila računovodstvene politike s odredbama Zakona o računovodstvu i Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja koje primjenjuju za vođenje računovodstvenih evidencija i sastavljanje financijskih izvještaja.

- Nepravilnosti u vezi s planiranjem odnose se na financijske planove i programe rada, strateške planove razvoja i višegodišnje programe gradnje. Pojedina društva nisu donijela godišnji plan rada s financijskim planom prije početka poslovne godine na koju se odnosi. Kod pojedinih trgovačkih društava rashodi nisu planirani prema računima iz računskih planova koje društva primjenjuju. Pojedina društva definirala su poslovne ciljeve, ali nisu planirala način i rokove u kojima ih namjeravaju ostvariti, dok pojedina nisu donijela godišnji program rada koji bi trebao sadržavati planirane poslovne aktivnosti i financijske pokazatelje te planirana kapitalna ulaganja. Iz izvješća o radu pojedinih društava nije vidljiva usporedba ostvarenih s planiranim veličinama. Kod pojedinih društava poslovni plan nije bio detaljno razrađen. Kapitalna ulaganja bila su samo opisno planirana, a nisu navedene pojedinačne vrijednosti i razdoblje u kojem se planiraju ostvariti. Za dio planiranih ulaganja nisu pribavljene suglasnosti osnivača i nisu izrađeni projekti. Prema izvještaju o poslovanju, kod pojedinih društava prihodi i rashodi ostvareni su znatno ispod planiranih vrijednosti. Kapitalna ulaganja ostvarena su u znatno manjim vrijednostima od planiranih. Planirana su ulaganja za koja nije bilo realno očekivati da će započeti u okviru izvora financiranja koji se mogu realno osigurati. Pojedina trgovačka društva nisu donijela strateške planove kojima bi utvrdila dugoročne ciljeve razvoja te mjere za procjenu uspješnosti ostvarenja zadanih ciljeva. Pojedina društva nisu donijela višegodišnje programe gradnje kojima bi se definirali pojedinačni projekti, način i razdoblje njihove provedbe, sudionici u provedbi, iznosi ulaganja i izvori sredstava, red prvenstva u provedbi te praćenje ostvarenja pojedinih ulaganja.

- Nepravilnosti u vezi s računovodstvenim poslovanjem i financijskim izvještajima odnose se na poslovne knjige, financijske izvještaje i popis imovine. Pojedina su društva u okviru prihoda od prodaje evidentirala prihode od naknade za razvoj, a u okviru ostalih poslovnih prihoda evidentirala su prihode od kapitalnih potpora. Naknade za razvoj i potpore za izgradnju cjevovoda i kućnih priključaka trebale su biti kao izvor financiranja dodijeljene određenoj investiciji i evidentirane na računu odgođenog priznavanja prihoda. Nakon prijenosa ulaganja u dugotrajnu imovinu, a pri obračunu amortizacije, pripadajući dio potrebno je evidentirati u prihodima tekućeg razdoblja. Kapitalne potpore trebalo je priznati kao prihod tijekom više razdoblja kako bi se suočili s odgovarajućim rashodima. Pojedine su obveze u poslovnim knjigama evidentirane i u financijskim izvještajima iskazane kao kratkoročne obveze, a trebalo ih je evidentirati kao dugoročne. Pojedina su društva u poslovnim knjigama dugoročne obveze iskazala kao kratkoročne.

U poslovnim knjigama i financijskim izvještajima pojedinih društava dani i primljeni instrumenti osiguranja, koji se odnose na osiguranje plaćanja, odnosno naplate, izvršenja radova i usluga te kvalitete, nisu evidentirani kao izvanbilančni zapisi. Kod pojedinih društava drugi troškovi, koji su u glavnoj knjizi evidentirani na propisanim računima, u financijskim izvještajima iskazani su u okviru materijalnih troškova, što je utjecalo na strukturu rashoda iskazanih u financijskim izvještajima. Kod pojedinih su društava rezerviranja za započete sudske sporove iskazana u financijskim izvještajima u okviru odgođenog plaćanja troškova i prihoda budućeg razdoblja. Depozit je iskazan u financijskim izvještajima u okviru novca u banci i blagajni, a trebao je biti iskazan u okviru danih zajmova, depozita i slično. Navedeno je utjecalo na strukturu rashoda i imovine iskazanih u financijskim izvještajima. Kod pojedinih trgovačkih društava popis imovine i obveza nije bio sveobuhvatan, jer dio imovine ili obveza nije bio popisan. Povjerenstvo za popis nije usporedilo stanje utvrđeno popisom s knjigovodstvenim stanjem te nije utvrdilo razloge neusklađenosti podataka utvrđenih popisom s podacima evidentiranim u glavnoj knjizi i predložilo rješenje. Knjigovodstveno stanje nije usklađeno sa stanjem utvrđenim popisom.

- Nepravilnosti u vezi s rashodima i obvezama odnose se na obračun amortizacije, nagrade članovima nadzornog i revizijskog odbora, obveze i zaduživanje. Pojedina su društva donijela odluku o utvrđivanju nižih amortizacijskih stopa u odnosu na stope utvrđene računovodstvenim politikama, pri čemu nisu obrazložila razloge njihova smanjenja. Smanjenjem amortizacijskih stopa rashodi za amortizaciju manje su obračunani, što je izravno utjecalo na povećanje poslovnog rezultata društva. Društva su isplaćivala nagrade za rad članovima nadzornih i revizijskih odbora mjesečno, neovisno o tome je li održana sjednica. Pojedina društva imala su poteškoća u podmirivanju kratkoročnih obveza. Obveze prema dobavljačima nisu podmirivane po dospijeću, nego sa zakašnjenjem. Društva su se dugoročno zaduživala za nabavu dugotrajne imovine, pri čemu nije pribavljena suglasnost većinskog vlasnika, odnosno osnivača.
- Druge nepravilnosti odnose se na potraživanja, pokriće gubitka i gubitke vode. Kod pojedinih trgovačkih društava, unatoč poduzetim mjerama za naplatu dospjelih potraživanja, potraživanja su i nadalje vrijednosno značajna. Pojedina su društva poslovala s gubitkom. Kod nekih je gubitak bio značajno veći od visine kapitala. S obzirom na visinu prenesenog gubitka, utvrđeno je kako postoji rizik postizanja dugoročno održivog poslovanja. Skupštine pojedinih društava nisu donijele odluku o pokriću gubitka te nisu odlučile o načinu na koji će ga pokriti. Društva koja pružaju vodne usluge imala su neprihvatljivo visoke gubitke vode.

- Nepravilnosti i propusti u vezi s javnom nabavom odnose se na plan nabave, opće akte o jednostavnoj nabavi, postupke nabave, objave u Elektroničkom oglasniku javne nabave Republike Hrvatske, registar ugovora o javnoj nabavi i okvirnih sporazuma te objave na mrežnim stranicama društava.
- Plan nabave nije donesen pravodobno, odnosno prije početka godine na koju se odnosi. Planom nabave nije planirana nabava pojedinih roba i radova koju je bilo propisano planirati.
- Pri donošenju pravilnika o jednostavnoj nabavi pojedina društva nisu uzela u obzir pojedina temeljna načela javne nabave, a osobito načelo transparentnosti (dostupnost informacija o nabavi za sve zainteresirane ponuditelje, dokumentiranost postupka nabave, mjere da se učinkovito spriječi, prepozna i ukloni sukob interesa, što obuhvaća i obvezu potpisivanja izjave o postojanju ili nepostojanju sukoba interesa), načelo jednakog tretmana svih gospodarskih subjekata (omogućiti svim potencijalnim ponuditeljima sudjelovanje u postupcima nabave pod jednakim uvjetima) i načelo tržišnog natjecanja. Pojedina društva nisu utvrdila uvjete i pravila za izbor gospodarskog subjekta kako bi osigurala nabavu po najnižoj cijeni, uz odgovarajuću kvalitetu. Općim aktima nisu utvrdila obvezu objave poziva za dostavu ponuda za nadmetanje na svojim mrežnim stranicama, zbog čega ponudu u postupcima jednostavne nabave nisu mogli dostaviti svi zainteresirani, nego samo odabrani gospodarski subjekti. Pojedina su društva utvrdila previsoke pragove za nabavu roba, radova i usluga bez provedbe postupaka nabave, ispostavljanjem narudžbenica gospodarskom subjektu prema vlastitom izboru ili izravnim ugovaranjem, čime nije omogućeno postizanje potpune i otvorene konkurentnosti. Pojedina su društva općim aktima odredila prekratke rokove za dostavu ponuda, čime su smanjila mogućnost prijavljivanja više ponuditelja.
- Za pojedine nabave roba, radova i usluga nisu poštovani načini nabave propisani unutarnjim aktima, jer su nabave obavljene ispostavljanjem narudžbenice dobavljaču prema vlastitom izboru ili izravnim ugovaranjem, a trebalo je provesti postupak prikupljanja ponuda ili objave poziva za dostavu ponuda na mrežnim stranicama. Provođenjem propisanih postupaka nabave mogla su ostvariti niže cijene. Pojedina su društva zaključivala dodatke ugovoru za radove u vrijednosti većoj od vrijednosti radova u osnovnom ugovoru. Nisu valjano odredila procijenjenu vrijednost nabave u trenutku početka nabave. Nisu planirala nabavu ni provela odgovarajući postupak nabave. Trebala su nabavu obaviti do visine ugovorene vrijednosti nabave. Pojedina su društva zaključivala dodatke ugovorima za izmjenu rokova izvođenja radova.

Nisu realno utvrdila rokove izvođenja radova u natječajnoj dokumentaciji, uzimajući u obzir sve okolnosti koje je bilo moguće predvidjeti. Ponude koje su ocijenjene kao najpovoljnije, na osnovi kraćeg roka izvršenja radova, dobile su veći broj bodova u postupku njihova pregleda i ocjene.

- Pojedina društva nisu u propisanom roku poslala na objavu u Elektronički oglasnik javne nabave Republike Hrvatske plan nabave, obavijest o dodjeli ugovora i obavijesti o izmjeni ugovora za dodatne radove koji nisu bili predviđeni osnovnim ugovorom.
- U registru ugovora o javnoj nabavi i okvirnih sporazuma nisu navedeni podaci o pojedinim predmetima nabave čija je vrijednost bez poreza na dodanu vrijednost jednaka ili veća od 20.000,00 kn. Nadalje, nisu navedeni podaci o datumu izvršenja ugovora i ukupno isplaćenom iznosu s porezom na dodanu vrijednost.
- Pojedina društva nisu vodila primjerenu brigu o svojim obvezama u pogledu objava na mrežnim stranicama. Pravilnik o provedbi postupaka jednostavne nabave nije objavljen na mrežnim stranicama pojedinih društava. Pojedina društva nisu na svojim mrežnim stranicama objavila popis gospodarskih subjekata s kojima je predstavnik naručitelja ili s njim povezane osobe u sukobu interesa ili obavijest da takvi subjekti ne postoje.

Za sve utvrđene nepravilnosti i propuste Ured je dao 173 naloga i preporuka, čija bi provedba pridonijela postizanju istinitosti i vjerodostojnosti poslovnih knjiga i financijskih izvještaja te većoj usklađenosti poslovanja sa zakonima i drugim propisima koji imaju značajan utjecaj na poslovanje društava. Također, pridonijela bi većoj razini javne odgovornosti za gospodarsko i racionalno upravljanje sredstvima, postizanju ušteda pri nabavi roba, radova i usluga te većoj transparentnosti u postupcima nabave.

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU

KLASA: 041-01/21-07/1
URBROJ: 613-01-01-21-1

Zagreb, 10. ožujka 2021.

**OBJEDINJENO IZVJEŠĆE
O OBAVLJENIM FINACIJSKIM REVIZIJAMA
TRGOVAČKIH DRUŠTAVA U VLASNIŠTVU LOKALNIH JEDINICA**

Na temelju odredaba članaka 19. i 21. Zakona o Državnom uredu za reviziju (Narodne novine 25/19), Državni ured za reviziju obavio je financijsku reviziju 17 trgovačkih društava u vlasništvu lokalnih jedinica.

Postupci revizije provedeni su od 15. studenoga 2019. do 10. ožujka 2021.

Revizija je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim Zakonom o Državnom uredu za reviziju, Okvirom revizijskih standarda Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) (Narodne novine 31/19) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora.

SUBJEKTI, PREDMET I CILJEVI REVIZIJE

Financijskom revizijom obuhvaćeno je 17 trgovačkih društava u vlasništvu lokalnih jedinica, prema kriterijima utvrđenim Zakonom o Državnom uredu za reviziju. Revizijom su obuhvaćena sljedeća trgovačka društva:

1. Eko Moslavina d.o.o., Kutina
2. Gradska plinara Zagreb d.o.o., Zagreb
3. Istarski vodozaštitni sustav d.o.o., Buzet
4. Kaštijun d.o.o. za gospodarenje otpadom, Pula
5. Komunalac d.o.o., Konjščina
6. Komunalac Davor d.o.o., Davor
7. Komunalac Požega d.o.o., Požega
8. Komunalno poduzeće d.o.o., Križevci
9. Krakom – vodoopskrba i odvodnja d.o.o., Krapina
10. Leć d.o.o., Vodice
11. Periska d.o.o., Vinkovci
12. Slatina Kom d.o.o., Slatina
13. Tehnološko-inovacijski centar Međimurje d.o.o., Čakovec
14. Vodoopskrba i odvodnja d.o.o., Zagreb
15. Vodovod grada Vukovara d.o.o. za vodoopskrbu i odvodnju, Vukovar
16. Vodovod Zapadne Slavonije d.o.o., Nova Gradiška i
17. Zagorski vodovod d.o.o., Zabok.

Predmet revizije bili su godišnji financijski izvještaji i usklađenost poslovanja društava sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima koji imaju značajan utjecaj na njihovo poslovanje. Kod 16 trgovačkih društava predmet revizije bili su godišnji financijski izvještaji i usklađenost poslovanja za 2019., a kod društva Komunalac d.o.o., Konjščina za 2018.

Revizija je planirana i obavljena u cilju izražavanja mišljenja jesu li financijski izvještaji u svim značajnim odrednicama sastavljeni u skladu s primjenjivim okvirom financijskog izvještavanja, a poslovanje usklađeno sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima. Obavljanjem revizije provjerena je i provedba naloga i preporuka iz prošlih revizija.

PODACI IZ FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA

Društva su obvezna voditi poslovne knjige i sastavljati financijske izvještaje prema odredbama Zakona o računovodstvu (Narodne novine 78/15, 134/15, 120/16, 116/18, 42/20 i 47/20 – ispravak) i Pravilnika o strukturi i sadržaju godišnjih financijskih izvještaja (Narodne novine 95/16). Društva razvrstana u velike poduzetnike i subjekti od javnog interesa primjenjuju Međunarodne standarde financijskog izvještavanja, a srednji, mali i mikro poduzetnici primjenjuju Hrvatske standarde financijskog izvještavanja (Narodne novine 86/15).

Prema Zakonu o računovodstvu, godišnje financijske izvještaje čine: izvještaj o financijskom položaju (bilanca), račun dobiti i gubitka, izvještaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti, izvještaj o novčanim tokovima, izvještaj o promjenama kapitala i bilješke uz financijske izvještaje. Mali i mikro poduzetnici dužni su sastavljati bilancu, račun dobiti i gubitka i bilješke uz financijske izvještaje.

U travnju 2020. donesen je Pravilnik o rokovima predaje financijskih izvještaja i računovodstvene dokumentacije u posebnim okolnostima (Narodne novine 43/20), prema kojemu su poduzetnici te pravne i fizičke osobe u posebnim okolnostima (u kojima je poduzetniku odlukama nadležnog tijela rad zabranjen, odnosno ako mu je rad onemogućen ili znatno otežan) dužni za statističke i druge potrebe Financijskoj agenciji do 30. lipnja tekuće godine dostaviti Bilancu, Račun dobiti i gubitka i dodatne podatke za prethodnu kalendarsku godinu.

Društva su sastavila propisane financijske izvještaje i objavila ih u Registru godišnjih financijskih izvještaja.

U tablici broj 1 daju se podaci o prihodima i rashodima trgovačkih društava, prema podacima iz Računa dobiti i gubitka.

Tablica broj 1

Prihodi i rashodi, prema trgovačkim društvima

u kn

Redni broj	Trgovačko društvo	Prihodi	Rashodi
	1	2	3
1.	Eko Moslavina d.o.o., Kutina	15.124.512,00	15.069.973,00
2.	Gradska plinara Zagreb d.o.o., Zagreb	293.450.566,00	272.222.484,00
3.	Istarski vodozaštitni sustav d.o.o., Buzet	7.354.544,00	7.396.075,00
4.	Kaštijun d.o.o. za gospodarenje otpadom, Pula	59.097.349,00	59.357.707,00
5.	Komunalac d.o.o., Konjščina	8.345.886,00	8.332.296,00
6.	Komunalac Davor d.o.o., Davor	9.163.493,00	9.384.798,00
7.	Komunalac Požega d.o.o., Požega	24.559.213,00	22.394.242,00
8.	Komunalno poduzeće d.o.o., Križevci	16.513.063,00	16.365.347,00
9.	Krakom – vodoopskrba i odvodnja d.o.o., Krapina	13.233.694,00	13.207.438,00
10.	Leč d.o.o., Vodice	19.283.185,00	19.086.298,00
11.	Periska d.o.o., Vinkovci	4.560.335,00	4.635.237,00
12.	Slatina Kom d.o.o., Slatina	11.200.467,00	11.158.550,00
13.	Tehnološko-inovacijski centar Međimurje d.o.o., Čakovec	1.985.820,00	1.975.336,00
14.	Vodoopskrba i odvodnja d.o.o., Zagreb	567.877.367,00	585.796.697,00
15.	Vodovod grada Vukovara d.o.o. za vodoopskrbu i odvodnju, Vukovar	29.967.691,00	31.102.932,00
16.	Vodovod Zapadne Slavonije d.o.o., Nova Gradiška	19.357.652,00	19.090.750,00
17.	Zagorski vodovod d.o.o., Zabok	58.347.253,00	58.290.175,00
Ukupno		1.159.422.090,00	1.154.866.335,00

Ukupni prihodi trgovačkih društava obuhvaćenih revizijom iznosili su 1.159.422.090,00 kn, a rashodi 1.154.866.335,00 kn.

Prihodi

U tablici broj 2 daju se podaci o prihodima trgovačkih društava, prema vrstama prihoda.

Tablica broj 2

Prihodi trgovačkih društava, prema vrstama prihoda

u kn

Redni broj	Prihodi	Iznos u kn	Udjel u %
	1	2	3
1.	Poslovni prihodi	1.149.224.690,00	99,1
1.1.	Prihodi od prodaje	843.430.950,00	72,7
1.2.	Prihodi na temelju uporabe vlastitih proizvoda, robe i usluga	37.966.713,00	3,3
1.3.	Drugi poslovni prihodi	267.827.027,00	23,1
2.	Financijski prihodi	10.197.400,00	0,9
Ukupno		1.159.422.090,00	100,0

Vrijednosno najznačajniji su poslovni prihodi, koji čine 99,1 % ukupnih prihoda trgovačkih društava. Odnose se na prihode od prodaje, prihode na temelju uporabe vlastitih proizvoda i usluga te druge poslovne prihode. Prihodi od prodaje u ukupnim prihodima trgovačkih društava sudjeluju sa 72,7 %.

Rashodi

Prema podacima iz Računa dobiti i gubitka trgovačkih društava obuhvaćenih revizijom, ukupni rashodi iznosili su 1.154.866.335,00 kn.

U tablici broj 3 daju se podaci o ostvarenim rashodima trgovačkih društava, prema vrstama.

Tablica broj 3

Ostvareni rashodi trgovačkih društava, prema vrstama

u kn

Redni broj	Rashodi	Iznos u kn	Udjel u %
	1	2	3
1.	Poslovni rashodi	1.144.546.885,00	99,1
1.1.	Promjene vrijednosti zaliha proizvodnje u tijeku i gotovih proizvoda	-655.596,00	-0,1
1.2.	Materijalni troškovi	356.721.361,00	30,9
1.3.	Troškovi osoblja	327.353.881,00	28,4
1.4.	Amortizacija	351.331.251,00	30,4
1.5.	Drugi troškovi	22.052.938,00	1,9
1.6.	Vrijednosna usklađenja	24.427.661,00	2,1
1.7.	Rezerviranja	7.301.545,00	0,6
1.8.	Drugi poslovni rashodi	56.013.844,00	4,9
2.	Financijski rashodi	10.319.450,00	0,9
Ukupno		1.154.866.335,00	100,0

Vrijednosno najznačajniji su poslovni rashodi koji čine 99,1 % ukupnih rashoda. Materijalni troškovi sudjeluju u ukupnim rashodima s 30,9 %, amortizacija s 30,4 %, troškovi osoblja s 28,4 %, a svi drugi rashodi s 10,3 %.

Vrijednost imovine, odnosno obveza i kapitala

U financijskim izvještajima trgovačkih društava obuhvaćenih revizijom, ukupna vrijednost imovine (aktiva) jednaka je ukupnoj vrijednosti obveza i kapitala (pasiva) na koncu razdoblja obuhvaćenog revizijom i iskazana je u iznosu od 8.195.725.574,00 kn.

U tablicama u nastavku daje se vrijednost ukupne imovine, odnosno obveza i kapitala, prema trgovačkim društvima te prema vrsti imovine, odnosno obveza i kapitala početkom i koncem godine.

Tablica broj 4

Vrijednost ukupne imovine, odnosno obveza i kapitala, prema trgovačkim društvima

u kn

	Trgovačko društvo	1. siječnja	31. prosinca
	1	2	3
1.	Eko Moslavina d.o.o., Kutina	47.615.572,00	45.893.124,00
2.	Gradska plinara Zagreb d.o.o., Zagreb	1.119.614.654,00	1.089.180.908,00
3.	Istarski vodozaštitni sustav d.o.o., Buzet	272.265.583,00	282.789.858,00
4.	Kaštijun d.o.o. za gospodarenje otpadom, Pula	248.624.313,00	234.122.682,00
5.	Komunalac d.o.o., Konjščina	13.492.106,00	13.101.296,00
6.	Komunalac Davor d.o.o., Davor	6.963.185,00	7.831.383,00
7.	Komunalac Požega d.o.o., Požega	30.297.734,00	32.606.737,00
8.	Komunalno poduzeće d.o.o., Križevci	24.418.239,00	25.272.583,00
9.	Krakom – vodoopskrba i odvodnja d.o.o., Krapina	124.331.972,00	123.742.812,00
10.	Leč d.o.o., Vodice	9.388.088,00	11.079.294,00
11.	Periska d.o.o., Vinkovci	317.185,00	295.756,00
12.	Slatina Kom d.o.o., Slatina	12.500.944,00	13.120.492,00
13.	Tehnološko-inovacijski centar Međimurje d.o.o., Čakovec	4.584.508,00	4.416.543,00
14.	Vodoopskrba i odvodnja d.o.o., Zagreb	4.838.260.926,00	4.796.050.204,00
15.	Vodovod grada Vukovara d.o.o. za vodoopskrbu i odvodnju, Vukovar	517.248.802,00	513.265.347,00
16.	Vodovod Zapadne Slavonije d.o.o., Nova Gradiška	475.439.676,00	468.623.346,00
17.	Zagorski vodovod d.o.o., Zabok	518.163.529,00	534.333.209,00
	Ukupno	8.263.527.016,00	8.195.725.574,00

Tablica broj 5

**Vrijednost imovine, odnosno obveza i kapitala
početkom i koncem godine**

u kn

Redni broj	Opis	1. siječnja	31. prosinca	Indeks (3/2)
	1	2	3	4
I.	Aktiva	8.263.527.016,00	8.195.725.574,00	99,2
1.	Potraživanja za upisani, a neuplaćeni kapital	0,00	0,00	-
2.	Dugotrajna imovina	7.295.883.910,00	7.392.078.866,00	101,3
2.1.	Nematerijalna imovina	19.280.841,00	28.208.041,00	146,3
2.2.	Materijalna imovina	7.215.199.102,00	7.305.404.191,00	101,3
2.3.	Dugotrajna financijska imovina	19.617.799,00	19.612.829,00	100,0
2.4.	Potraživanja	22.475.342,00	20.855.066,00	92,8
2.5.	Odgodena porezna imovina	19.310.826,00	17.998.739,00	93,2
3.	Kratkotrajna imovina	962.595.406,00	792.785.438,00	82,4
3.1.	Zalihe	39.971.847,00	46.296.738,00	115,8
3.2.	Potraživanja	672.524.973,00	590.434.369,00	87,8
3.3.	Kratkotrajna financijska imovina	127.289.080,00	93.511.330,00	73,5
3.4.	Novac u banci i blagajni	122.809.506,00	62.543.001,00	50,9
4.	Plaćeni troškovi budućeg razdoblja i nedospjela naplata prihoda	5.047.700,00	10.861.270,00	215,2
II.	Pasiva	8.263.527.016,00	8.195.725.574,00	99,2
1.	Kapital i rezerve	2.904.501.542,00	2.905.506.254,00	100,0
2.	Rezerviranja	114.240.363,00	96.326.040,00	84,3
3.	Dugoročne obveze	2.273.317.238,00	2.252.238.592,00	99,1
4.	Kratkoročne obveze	650.647.100,00	634.438.247,00	97,5
5.	Odgodeno plaćanje troškova i prihod budućeg razdoblja	2.320.820.773,00	2.307.216.441,00	99,4
Izvanbilančni zapisi		50.862.424,00	66.625.739,00	131,0

U ukupnoj vrijednosti imovine, dugotrajna imovina sudjeluje s 90,2 %, kratkotrajna imovina s 9,7 % te plaćeni troškovi budućeg razdoblja i nedospjela naplata prihoda s 0,1 %. U ukupnoj vrijednosti izvora sredstava kapital i rezerve sudjeluju s 35,5 %, odgođeno plaćanje troškova i prihod budućeg razdoblja s 28,1 %, dugoročne obveze s 27,5 %, kratkoročne obveze sa 7,7 % i rezerviranja s 1,2 %.

Potraživanja su iznosila 611.289.435,00 kn, od čega se na dospjela potraživanja odnosi 48.216.458,00 kn, a na nedospjela 563.072.977,00 kn.

Ukupne obveze trgovačkih društava obuhvaćenih revizijom iznosile su 2.886.676.839,00 kn, od čega se na dospjele obveze odnosi 51.324.640,00 kn, a na nedospjele 2.835.352.199,00 kn.

IZRAŽENA MIŠLJENJA

Na temelju utvrđenih činjenica te pribavljenih dostatnih i primjerenih revizijskih dokaza, u izvješću o obavljenoj financijskoj reviziji za svako trgovačko društvo izraženo je mišljenje o financijskim izvještajima i mišljenje o usklađenosti poslovanja. Kriteriji za izražavanje mišljenja bili su zakoni, drugi propisi i unutarnji akti kojima je uređen računovodstveni okvir te poslovanje trgovačkih društava.

Prema Međunarodnim revizijskim standardima, vrste mišljenja su: bezuvjetno, uvjetno, nepovoljno i suzdržano. Za financijske izvještaje i usklađenost poslovanja trgovačkih društava izražena su bezuvjetna i uvjetna mišljenja.

Bezuovjetno mišljenje o financijskim izvještajima izraženo je kada su financijski izvještaji u svim važnijim odrednicama sastavljeni u skladu s primjenjivim okvirom financijskog izvještavanja. Bezuvjetno mišljenje o usklađenosti poslovanja izraženo je kada je poslovanje u svim važnijim odrednicama obavljano u skladu sa zakonima i drugim propisima koji su određeni kao kriteriji.

Uvjetno mišljenje o financijskim izvještajima izraženo je kada su utvrđene nepravilnosti (netočnosti) koje pojedinačno ili skupno imaju značajan, ali nemaju prožimajući učinak na financijske izvještaje. U slučajevima kada je moguće, kvantificiraju se financijski učinci utvrđenih nepravilnosti. Uvjetno mišljenje o usklađenosti poslovanja izraženo je kada poslovanje u manjoj mjeri nije obavljano u skladu s propisima i unutarnjim aktima.

O financijskim izvještajima trgovačkih društava izraženo je 12 bezuvjetnih i pet uvjetnih mišljenja, a o usklađenosti poslovanja tri bezuvjetna i 14 uvjetnih mišljenja.

U tablici u nastavku navode se izražena mišljenja o financijskim izvještajima i o usklađenosti poslovanja, prema trgovačkim društvima.

Tablica broj 6

Izražena mišljenja o financijskim izvještajima i o usklađenosti poslovanja, prema trgovačkim društvima

Redni broj	Trgovačka društva	Mišljenje	
		o financijskim izvještajima	o usklađenosti poslovanja
	1	2	3
1.	Eko Moslavina d.o.o., Kutina	bezuvjetno	uvjetno
2.	Gradska plinara Zagreb d.o.o., Zagreb	bezuvjetno	uvjetno
3.	Istarski vodozaštitni sustav d.o.o., Buzet	bezuvjetno	uvjetno
4.	Kaštijun d.o.o. za gospodarenje otpadom, Pula	bezuvjetno	uvjetno
5.	Komunalac d.o.o., Konjščina	bezuvjetno	bezuvjetno
6.	Komunalac Davor d.o.o., Davor	bezuvjetno	uvjetno
7.	Komunalac Požega d.o.o., Požega	bezuvjetno	bezuvjetno
8.	Komunalno poduzeće d.o.o., Križevci	bezuvjetno	uvjetno
9.	Krakom – vodoopskrba i odvodnja d.o.o., Krapina	uvjetno	uvjetno
10.	Leć d.o.o., Vodice	uvjetno	uvjetno
11.	Periska d.o.o., Vinkovci	bezuvjetno	uvjetno
12.	Slatina Kom d.o.o., Slatina	uvjetno	uvjetno
13.	Tehnološko-inovacijski centar Međimurje d.o.o., Čakovec	bezuvjetno	bezuvjetno
14.	Vodoopskrba i odvodnja d.o.o., Zagreb	bezuvjetno	uvjetno
15.	Vodovod grada Vukovara d.o.o. za vodoopskrbu i odvodnju, Vukovar	bezuvjetno	uvjetno
16.	Vodovod Zapadne Slavonije d.o.o., Nova Gradiška	uvjetno	uvjetno
17.	Zagorski vodovod d.o.o., Zabok	uvjetno	uvjetno

NALAZ REVIZIJE

Za svako trgovačko društvo obuhvaćeno revizijom sastavljeno je izvješće o obavljenoj reviziji u kojem su, između ostalog, opisane revizijom utvrđene nepravilnosti i propusti. Za sve nepravilnosti i propuste Državni ured za reviziju dao je naloge i preporuke, čija bi provedba pridonijela realnijem iskazivanju podataka u financijskim izvještajima te povećanju usklađenosti poslovanja sa zakonima i drugim propisima te unutarnjim aktima.

Nalozi su, u pravilu, dani kad je iz opisa činjeničnog stanja vidljivo da društvo nije postupilo u skladu s odredbama zakona, drugih propisa ili unutarnjih akata. Preporuka je dana u slučaju kada se utvrđeno činjenično stanje nije moglo izravno povezati s odredbom nekog propisa ili unutarnjeg akta, ali je ocijenjeno da bi provedba preporuke mogla pridonijeti većoj odgovornosti pri upravljanju javnim sredstvima, postizanju ušteda pri nabavi roba, radova i usluga te većoj transparentnosti u postupcima nabave.

Zakonski predstavnici subjekata revizije su u očitovanjima, koja su ugrađena u izvješća o obavljenoj reviziji, naveli obrazloženja zbog čega su i u kojim okolnostima nepravilnosti i propusti učinjeni. Također, prema odredbama Zakona o Državnom uredu za reviziju, dužni su u roku od 60 dana od primitka izvješća o obavljenoj reviziji dostaviti plan provedbe naloga i preporuka s aktivnostima za otklanjanje nepravilnosti te rokovima za njihovu provedbu.

Revizijom su utvrđene nepravilnosti i propusti koje se odnose, između ostalog, na djelokrug i unutarnje ustrojstvo, sustav unutarnjih kontrola, planiranje, računovodstveno poslovanje i financijske izvještaje, rashode i obveze te javnu nabavu. Za utvrđene nepravilnosti i propuste trgovačkim društvima dano je 173 naloga i preporuka. Većina naloga i preporuka dana je za nepravilnosti i propuste u javnoj nabavi i računovodstvenom poslovanju.

U nastavku su opisane značajnije nepravilnosti i propusti utvrđeni u navedenim područjima.

- Djelokrug i unutarnje ustrojstvo

Pojedina društva osnovana su radi usklađenja sa Zakonom o vodama, odnosno za obavljanje djelatnosti javne vodoopskrbe i javne odvodnje. Upisana su u sudski registar prije više od sedam godina. Do vremena obavljanja revizije nisu donijela pravilnike i druge opće akte kojima bi utvrdila organizacijsku strukturu, sistematizirala radna mjesta, uredila plaće ili materijalna prava zaposlenika, nego primjenjuju pravilnike i druge opće akte koje su preuzela od društava iz kojih su se izdvojila.

Državni ured za reviziju skrenuo je pozornost da je odredbama članka 30. Zakona o vodnim uslugama, koji je na snazi od 18. srpnja 2019., propisano da se unutarnje ustrojstvo javnog isporučitelja vodnih usluga, kao i detaljni plan radnih mjesta uređuju pravilnikom o unutarnjem ustrojstvu, a detaljni plan radnih mjesta mora biti u skladu s okvirnim planom radnih mjesta. Preporučio je donijeti unutarnje akte kojima će urediti cjelokupno poslovanje društava.

- Sustav unutarnjih kontrola

Sustav unutarnjih kontrola je skup postupaka i mjera koje uspostavlja uprava u cilju ostvarivanja učinkovitosti poslovanja, pouzdanog financijskog izvještavanja i usklađenosti poslovanja sa zakonima i drugim propisima. Dobro organiziran sustav financijskog upravljanja i kontrola povećava vjerojatnost da će informacije o financijskom položaju i uspješnosti poslovanja biti realno i objektivno iskazane u financijskim izvještajima te sredstva korištena racionalno i učinkovito.

Nepravilnosti u vezi sa sustavom unutarnjih kontrola odnose se na samoprocjenu sustava financijskog upravljanja i kontrola, unutarnju reviziju i računovodstvene politike.

- Samoprocjena sustava financijskog upravljanja i kontrola

Utvrđene nepravilnosti u poslovanju pojedinih društava ukazuju na to da društva nisu vodila primjerenu brigu o samoprocjeni sustava financijskog upravljanja i kontrola.

Prema odredbama članka 7. Zakona o sustavu unutarnjih kontrola u javnom sektoru (Narodne novine 78/15 i 102/19), odgovorna osoba institucije odgovorna je za razvoj učinkovitog i djelotvornog sustava unutarnjih kontrola unutar institucije, na način da osigurava izradu i provedbu strateških i drugih planova, kao i programa za ostvarivanje poslovnih ciljeva institucije, usklađenost strateških i drugih planova te programa s proračunom, odnosno financijskim planom institucije, unutarnje ustrojstvo koje je prikladno zadacima institucije, s jasno definiranim ovlastima i odgovornostima za učinkovitu i djelotvornu provedbu poslovnih ciljeva i korištenje financijskih sredstava dodijeljenih za njihovu provedbu, uspostavu sustava izvještavanja u skladu s prenesenim ovlastima i odgovornostima radi praćenja rezultata i učinaka ostvarenih dodijeljenim financijskim sredstvima, upravljanje rizicima i donošenje strategije upravljanja rizicima, uspostavu kontrola radi osiguranja pravilnog, etičnog, ekonomičnog, učinkovitog i djelotvornog upravljanja prihodima, rashodima, imovinom i obvezama, uspostavu učinkovitih i djelotvornih informacijskih i komunikacijskih sustava, praćenje i procjenu učinkovitosti i djelotvornosti sustava unutarnjih kontrola te definiranje načina suradnje s institucijama iz nadležnosti, uključujući sustav izvještavanja.

Prema odredbi članka 34. Zakona o fiskalnoj odgovornosti (Narodne novine 111/18), čelnik je odgovoran za zakonito, namjensko i svrhovito korištenje sredstava te učinkovito i djelotvorno funkcioniranje sustava unutarnjih kontrola u okviru proračunom odnosno financijskim planom utvrđenih sredstava. Državni ured za reviziju naložio je uspostaviti učinkoviti sustav financijskog upravljanja i kontrola radi osiguranja pravilnosti u poslovanju, sprječavanja i otklanjanja pogrešaka i osiguranja kvalitete financijsko-računovodstvenog poslovanja društava.

- Unutarnja revizija

Jedno društvo nije uspostavilo unutarnju reviziju. Prema odredbama članka 21. Zakona o sustavu unutarnjih kontrola u javnom sektoru, svrha unutarnje revizije je neovisna i objektivna procjena sustava unutarnjih kontrola te davanje stručnog mišljenja i savjeta za poboljšanje odgovornosti procesa upravljanja rizicima, kontrola i upravljanja poslovanjem, odnosno korporativnog upravljanja. Nadalje, člankom 24. navedenog Zakona, unutarnja revizija uspostavlja se ustrojavanjem neovisne jedinice za unutarnju reviziju, imenovanjem unutarnjeg revizora, osnivanjem zajedničke jedinice za unutarnju reviziju ili sporazumom o obavljanju poslova unutarnje revizije s institucijom koja unutarnju reviziju uspostavi na jedan od navedenih načina. Na temelju članka 1. Pravilnika o unutarnjoj reviziji u javnom sektoru (Narodne novine 42/16 i 77/19) propisani su kriteriji za uspostavu unutarnje revizije u javnom sektoru, uvjeti za načine uspostave unutarnje revizije, obveze i odgovornosti u vezi s obavljanjem poslova unutarnje revizije i rezultatima obavljenih revizija te suradnja unutarnjih revizora. Također, odredbom članka 3. navedenog Pravilnika, neovisnu jedinicu za unutarnju reviziju obvezne su ustrojiti trgovačka društva i druge pravne osobe koji imaju više od 50 zaposlenih i godišnje prihode veće od 400.000.000,00 kn. Državni ured za reviziju naložio je uspostaviti unutarnju reviziju u skladu s odredbama Zakona o sustavu unutarnjih kontrola u javnom sektoru i Pravilnika o unutarnjoj reviziji u javnom sektoru.

- Računovodstvene politike

Pojedina društva nisu uskladila računovodstvene politike s odredbama Zakona o računovodstvu i Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja koje primjenjuju za vođenje računovodstvenih evidencija i sastavljanje financijskih izvještaja. Odredbom članka 17. Zakona o računovodstvu propisano je da je poduzetnik dužan sastavljati i prezentirati godišnje financijske izvještaje primjenom Hrvatskih standarda financijskog izvještavanja ili Međunarodnih standarda financijskog izvještavanja u skladu s odredbama Zakona o računovodstvu.

Prema Međunarodnom računovodstvenom standardu 1 - Prezentacija financijskih izvještaja, subjekti su dužni primijeniti navedeni standard pri sastavljanju i prezentiranju financijskih izvještaja u skladu s Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja. Državni ured za reviziju naložio je uskladiti računovodstvene politike sa Zakonom o računovodstvu i Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja.

- **Planiranje**

Nepravilnosti u vezi s planiranjem odnose se na financijske planove i programe rada, strateške planove razvoja i višegodišnje programe gradnje.

- **Financijski planovi i programi rada**

Pojedina društva nisu donijela godišnji plan rada s financijskim planom prije početka poslovne godine na koju se odnosi. Državni ured za reviziju preporučio je donijeti plan rada prije početka poslovne godine na koju se odnosi radi pravodobnog donošenja poslovnih odluka.

Kod pojedinih trgovačkih društava rashodi nisu planirani prema računima iz računskih planova koje društva primjenjuju. Navedeno onemogućuje usporedbu planiranih i ostvarenih rashoda, jer planirani rashodi nisu usporedivi s podacima o ostvarenim rashodima iskazanim u financijskim izvještajima društava. Državni ured za reviziju preporučio je plan poslovanja sastaviti na način da podaci o planiranim prihodima i rashodima budu usporedivi s podacima o ostvarenim prihodima i rashodima iskazanim u financijskim izvještajima, kako bi se pratilo ostvarenje plana poslovanja i pravodobno donosile poslovne odluke.

Pojedina društva definirala su poslovne ciljeve, ali nisu planirala način i rokove u kojima ih namjeravaju ostvariti. Pojedina društva nisu donijela godišnji program rada koji bi trebao sadržavati planirane poslovne aktivnosti i financijske pokazatelje te planirana kapitalna ulaganja. Program rada treba biti jedan od glavnih instrumenata upravljanja poslovnim funkcijama te treba dati smjernice upravi koje odluke je potrebno donositi kako bi se postigli zadani ciljevi društva. S obzirom na to da nisu doneseni programi rada, osnivačima i vanjskim korisnicima nisu pružene informacije o osnovnim poslovnim ciljevima i aktivnostima koje su društva planirala poduzimati, o ljudskim potencijalima i drugim resursima kojima društva raspolažu, kao i planiranim ulaganjima i izvorima sredstava za ulaganja (iz vlastitih ili tuđih izvora) kako bi se omogućilo mjerenje učinaka, odnosno praćenje ostvarenja postavljenih ciljeva. Iz izvješća o radu pojedinih društava nije vidljiva usporedba ostvarenih s planiranim veličinama.

Propušteno je sastaviti izvješće o realizaciji financijskog plana, iz kojeg bi bila vidljiva usporedba planiranih i ostvarenih veličina, razlozi odstupanja, usporedba pokazatelja uspješnosti s prijašnjim razdobljima, odnos broja zaposlenika koji obavljaju osnovnu djelatnost i administrativne poslove i drugi pokazatelji. Državni ured za reviziju preporučio je s financijskim planom donijeti i program rada. Također, preporučio je pratiti ostvarenje financijskog plana i programa rada te sastavljati izvješća o realizaciji financijskog plana.

Kod pojedinih društava poslovni plan nije bio detaljno razrađen. Sastavni dio plana su i kapitalna ulaganja, koja su samo opisno planirana, bez pojedinačnih vrijednosti i razdoblja u kojem se planiraju ostvariti. Za dio planiranih ulaganja nisu pribavljene suglasnosti osnivača i nisu izrađeni projekti. Državni ured za reviziju preporučio je u planu kapitalnih ulaganja navesti pojedinačne planirane vrijednosti i rok u kojem je ulaganje planirano ostvariti.

Prema izvještaju o poslovanju, kod pojedinih društava prihodi i rashodi ostvareni su znatno ispod planiranih vrijednosti. Kapitalna ulaganja ostvarena su u znatno manjim vrijednostima od planiranih. Planirana su ulaganja za koja nije bilo realno očekivati da će započeti u okviru izvora financiranja koji se mogu realno osigurati. Državni ured za reviziju preporučio je pratiti ostvarenje plana poslovanja radi pravodobnog donošenja poslovnih odluka.

- Strateški planovi razvoja

Pojedina trgovačka društva nisu donijela strateške planove kojima bi utvrdila dugoročne ciljeve razvoja društva te mjere za procjenu uspješnosti ostvarenja zadanih ciljeva. Donošenjem strateškog plana bio bi omogućen uvid u plan provedbe ostvarivanja ciljeva, usporedbu planiranih i provedenih aktivnosti te vremenski okvir i resurse potrebne za njihovo ostvarivanje. Državni ured za reviziju preporučio je donijeti strateški plan razvoja usklađen sa strateškim ciljevima osnivača, kojima bi jasno bili definirani ciljevi, aktivnosti za provođenje ciljeva te rokovi za njihovo ostvarenje. Nadalje, pojedinim društvima preporučio je donijeti strateški plan kojim bi se utvrdili dugoročni ciljevi razvoja društva u skladu sa strateškim planovima Republike Hrvatske i županije te vodnokomunalnim direktivama Europske unije.

- Višegodišnji programi gradnje

Pojedina društva nisu donijela višegodišnje programe gradnje kojima bi se definirali pojedinačni projekti, način i razdoblje njihove provedbe, sudionici u provedbi, iznosi ulaganja i izvori sredstava, red prvenstva u provedbi te praćenje ostvarenja pojedinih ulaganja. Cilj donošenja višegodišnjeg programa gradnje je pravodobno pokrenuti i dobro organizirati pripremu većeg broja projekata, kako bi se izbjegli zastoji u dinamici ulaganja.

Za donošenje realnih poslovnih planova važna je sveobuhvatna usklađena priprema svih potrebnih aktivnosti, strukture i dinamike ulaganja te njima prilagođena struktura i dinamika izvora financiranja. Posljedica propusta donošenja višegodišnjeg programa gradnje, kojim bi se utvrdili pojedinačni projekti, način i razdoblje njihove provedbe, sudionici u provedbi, vrijednosti ulaganja i izvori sredstava, red prioriteta u provedbi te praćenje ostvarenja pojedinih ulaganja, bila je nedovoljna pripremljenost te sporija dinamiku ostvarenja projekata. Donošenjem realnih planova ubrzala bi se dinamika ulaganja i ostvarenje projekata. Državni ured za reviziju preporučio je donijeti višegodišnji program gradnje kojim bi se utvrdili pojedinačni projekti, način i razdoblje njihove provedbe, sudionici u provedbi, iznosi ulaganja i izvori sredstava, red prioriteta u provedbi te praćenje ostvarenja pojedinih ulaganja.

- Računovodstveno poslovanje i financijski izvještaji

Nepravilnosti u vezi s računovodstvenim poslovanjem i financijskim izvještajima odnose se na poslovne knjige, financijske izvještaje i popis imovine.

- Poslovne knjige

Pojedina su društva u okviru prihoda od prodaje evidentirala prihode od naknade za razvoj, a u okviru ostalih poslovnih prihoda evidentirala su prihode od kapitalnih potpora. Prema odredbama članka 57. Zakona o financiranju vodnoga gospodarstva (Narodne novine 153/09, 56/13, 154/14, 119/15, 120/16, 127/17 i 66/19), prihodi od naknade za razvoj koriste se za financiranje gradnje komunalnih vodnih građevina sukladno planu gradnje komunalnih vodnih građevina, odnosno za financiranje otplate zajmova i kredita za gradnju komunalnih vodnih građevina sukladno financijskom planu javnog isporučitelja vodnih usluga, koji se donose u skladu sa zakonom kojim se uređuju vodne usluge. Kapitalne potpore odnose se na sredstva primljena u svrhu sufinanciranja izgradnje vodnih građevina te za sufinanciranje izgradnje kanalizacijskih kućnih priključaka. Prema točki 15.37. Hrvatskog standarda financijskog izvještavanja 15 - Prihodi, državne potpore treba priznati kao prihod tijekom više razdoblja kako bi se suočili s odgovarajućim rashodima. Naknada za razvoj i potpore za izgradnju cjevovoda i kućnih priključaka trebale su biti kao izvor financiranja dodijeljene određenoj investiciji i evidentirane na računu odgođenog priznavanja prihoda. Nakon prijenosa ulaganja u dugotrajnu imovinu, a kod obračuna amortizacije, pripadajući dio potrebno je evidentirati u prihodima tekućeg razdoblja. Državni ured za reviziju naložio je prihode od naknada za razvoj i prihode od potpora evidentirati u poslovnim knjigama i iskazivati u financijskim izvještajima u skladu s Hrvatskim standardima financijskog izvještavanja.

Pojedine su obveze u poslovnim knjigama evidentirane i u financijskim izvještajima iskazane kao kratkoročne obveze, a trebalo ih je evidentirati kao dugoročne.

Prema odredbama Hrvatskog standarda financijskog izvještavanja 13 – Obveze, točke 13.7. i 13.8., kratkoročne obveze su sadašnje obveze koje ispunjavaju bilo koji od sljedeća četiri kriterija: očekuje se da će se podmiriti u redovitom tijeku poslovnog ciklusa, dospijevaju za podmirivanje unutar dvanaest mjeseci poslije datuma bilance, primarno se drže radi trgovanja, poduzetnik nema bezuvjetno pravo odgoditi podmirenje obveza za najmanje dvanaest mjeseci poslije datuma bilance. Sve druge obveze klasificiraju se kao dugoročne obveze. Pojedina su društva u poslovnim knjigama u okviru dugoročnih obveza iskazala kratkoročne obveze (koje dospijevaju za podmirenje u roku dvanaest mjeseci poslije datuma bilance).

Državni ured za reviziju naložio je evidentirati obveze u poslovnim knjigama u skladu s odredbama Odluke o objavljivanju Hrvatskih standarda financijskog izvještavanja.

U poslovnim knjigama i financijskim izvještajima pojedinih društava dani i primljeni instrumenti osiguranja, koji se odnose na osiguranje plaćanja, odnosno naplate, izvršenja radova i usluga te kvalitete, nisu evidentirani kao izvanbilančni zapisi, te podaci o imovini, obvezama i izvorima sredstava nisu istiniti, pouzdani i točni. Evidentiranje instrumenata osiguranja na računima izvanbilančnih zapisa osigurava praćenje poslovnih promjena koje nemaju izravan utjecaj na bilančnu poziciju, a u budućnosti mogu poprimiti obilježje koje može utjecati na poziciju bilance. Prema odredbi članka 7. Zakona o računovodstvu, poduzetnik je dužan u poslovnim knjigama evidentirati sve knjigovodstvene promjene u poslovnoj godini. Odredbama članka 12. navedenog Zakona, između ostalog, propisano je da je poduzetnik dužan voditi poslovne knjige koje čine dnevnik i glavna knjiga te pomoćne knjige, a glavnu knjigu čine dva odvojena dijela, bilančni zapisi i izvanbilančni zapisi. Odredbama članka 1., stavka 2. Pravilnika o strukturi i sadržaju godišnjih financijskih izvještaja propisano je sastavljanje godišnjeg financijskog izvještaja poduzetnika prema strukturi i sadržaju određenim u prilogu navedenog Pravilnika, a prema Prilogu I. struktura i sadržaj bilance, između ostalog, sadrži podatke o izvanbilančnim evidencijama. Državni ured za reviziju preporučio je na računima izvanbilančnih zapisa u glavnoj knjizi evidentirati i u financijskim izvještajima iskazati primljene i dane instrumente osiguranja (zadužnice, mjenice, jamstva) radi praćenja poslovnih događaja koji mogu prouzročiti promjene na temeljnim računovodstvenim kategorijama.

- Financijski izvještaji

Kod pojedinih društava drugi troškovi (naknade troškova i materijalna prava zaposlenih, druge naknade te zatezne kamate), koji su u glavnoj knjizi evidentirani na propisanim računima, u financijskim izvještajima iskazani su u okviru materijalnih troškova, a trebali su biti iskazani u okviru drugih troškova, što je utjecalo na strukturu rashoda iskazanih u financijskim izvještajima.

Kod pojedinih su društava rezerviranja za započete sudske sporove iskazana u financijskim izvještajima u okviru odgođenog plaćanja troškova i prihoda budućeg razdoblja. Depozit je iskazan u financijskim izvještajima u okviru novca u banci i blagajni, a trebao je biti iskazan u okviru danih zajmova, depozita i slično. Navedeno je utjecalo na strukturu rashoda i imovine iskazanih u financijskim izvještajima. Odredbom članka 19. Zakona o računovodstvu, propisano je da godišnji financijski izvještaji moraju pružiti istinit i fer prikaz financijskog položaja i uspješnosti poslovanja poduzetnika. Državni ured za reviziju naložio je iskazivati podatke u financijskim izvještajima u skladu s odredbama Zakona o računovodstvu.

- Popis imovine i obveza

Kod pojedinih trgovačkih društava popis imovine i obveza nije bio sveobuhvatan jer dio imovine ili obveza nije bio popisano. Povjerenstvo za popis nije usporedilo stanje utvrđeno popisom s knjigovodstvenim stanjem te nije utvrdilo razloge neusklađenosti podataka utvrđenih popisom s podacima evidentiranim u glavnoj knjizi i predložilo rješenje. Knjigovodstveno stanje nije usklađeno sa stanjem utvrđenim popisom. Prema odredbama članka 15. Zakona o računovodstvu poduzetnik je dužan tijekom poslovne godine, a najkasnije koncem poslovne godine popisati imovinu i obveze i s popisanim stvarnim stanjem uskladiti knjigovodstveno stanje. Državni ured za reviziju naložio je popisivati cjelokupnu imovinu i obveze u skladu s odredbama Zakona o računovodstvu. Naložio je uskladiti knjigovodstveno stanje sa stanjem utvrđenim popisom.

- **Rashodi i obveze**

Nepravilnosti u vezi s rashodima i obvezama odnose se na obračun amortizacije, nagrade članovima nadzornog i revizijskog odbora, obveze i zaduživanje.

- Obračun amortizacije

Pojedina su društva donijela odluku o utvrđivanju nižih amortizacijskih stopa u odnosu na stope utvrđene računovodstvenim politikama, pri čemu nisu obrazložila razloge njihova smanjenja. Smanjenjem amortizacijskih stopa rashodi za amortizaciju manje su obračunani, što je izravno utjecalo na povećanje poslovnog rezultata društva. Prema odredbama članka 12. Zakona o porezu na dobit, godišnje amortizacijske stope utvrđuju se prema amortizacijskom vijeku za svrhe oporezivanja, za pojedine su grupe dugotrajne imovine, između ostalog, za građevinske objekte (20 godina), 5,0 % i za nematerijalnu imovinu, opremu, vozila, osim za osobne automobile te za mehanizaciju (4 godine), 25,0 %. Ako porezni obveznik obračuna amortizaciju u svoti nižoj od porezno dopustive, tako obračunana amortizacija smatra se i porezno priznatim rashodom.

Odredbama Hrvatskog standarda financijskog izvještavanja 3 – Računovodstvene politike, promjene računovodstvenih procjena i pogreške, za svaku skupinu dugotrajne materijalne imovine u financijskim izvještajima, između ostalog, treba objaviti vjekove upotrebe ili korištene stope amortizacije. Poduzetnik treba objaviti vrstu i iznos promjene računovodstvene procjene, koja ima učinak na tekuće razdoblje ili za koju se očekuje da će imati učinak na buduća razdoblja. Državni ured za reviziju naložio je u računovodstvenim politikama objaviti vrstu i iznos promjene računovodstvene procjene koja ima učinak na tekuće razdoblje ili za koju se očekuje da će imati učinak na buduća razdoblja, s obzirom na to da se smanjenjem amortizacijskih stopa izravno utječe na poslovni rezultat.

– Nagrade članovima nadzornog i revizijskog odbora

Društva su isplaćivala nagrade za rad članovima nadzornih i revizijskih odbora. Nagrade su isplaćivane mjesečno, neovisno o tome je li održana sjednica. Uzimajući u obzir utvrđenu visinu nagrade, broj članova nadzornih i revizijskih odbora te broj održanih sjednica, da je isplata obavljena prema broju održanih sjednica, nagrade za rad članovima nadzornih i revizijskih odbora značajno bi manje teretile rashode. Državni ured za reviziju preporučio je iznos nagrade za rad članova nadzornih i revizijskih odbora utvrditi i obračunavati prema broju održanih sjednica na kojima su sudjelovali, umjesto u mjesečnom iznosu. Preporučio je pojedinim društvima preispitati iznos nagrade. Također, preporučio je pri određivanju visine nagrade voditi računa o Odluci Vlade Republike Hrvatske iz 2009., kojom je određeno da se, radi ograničavanja negativnih učinaka globalne gospodarske krize, a u cilju provedbe antirecesijskih mjera (štednje na svim razinama), naknada članovima nadzornih odbora trgovačkih društava u vlasništvu Republike Hrvatske ili u kojima Republika Hrvatska ima većinski paket dionica ili većinski dio ne može odrediti u iznosu većem od 2.000,00 kn neto mjesečno. S obzirom na to da za trgovačka društva u vlasništvu jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave nije propisima ograničen najviši iznos naknade članovima nadzornih odbora, Državni ured za reviziju izrazio je mišljenje kako Odluka Vlade Republike Hrvatske može biti orijentir, uzimajući u obzir da je, u pravilu, poslovanje trgovačkih društava na lokalnoj i područnoj (regionalnoj) razini jednostavnije i manje zahtjevno.

– Obveze

Pojedina su društva imala poteškoća u podmirenju kratkoročnih obveza. Stoga, pojedine obveze prema dobavljačima nisu podmirevane po dospjeću, nego sa zakašnjenjem. Državni ured za reviziju preporučio je voditi računa o pravodobnom podmirenju dospjelih i o preuzimanju novih obveza, kako ne bi bilo dovedeno u pitanje poslovanje društava.

- Zaduživanje

Društva su se dugoročno zaduživala za nabavu dugotrajne imovine, pri čemu nije pribavljena suglasnost većinskog vlasnika, odnosno osnivača. Prema odredbama članka 90. Zakona o proračunu (Narodne novine 87/08, 136/12 i 15/15), pravna osoba u većinskom vlasništvu ili suvlasništvu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave i ustanova čiji je osnivač jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave može se dugoročno zaduživati samo za investiciju uz suglasnost većinskog vlasnika, odnosno osnivača. Ako statutom ili odlukom jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave nije propisano tko odlučuje o davanju suglasnosti, odluku donosi predstavničko tijelo jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, razmjerno njezinu udjelu u vlasništvu. Državni ured za reviziju naložio je prije dugoročnog zaduživanja pribaviti suglasnost većinskog vlasnika, odnosno osnivača, u skladu s odredbama Zakona o proračunu.

- **Druge nepravilnosti**

Druge nepravilnosti odnose se na potraživanja, pokriće gubitka i gubitke vode.

- Potraživanja

Iako poduzimaju mjere za naplatu dospjelih potraživanja, kod pojedinih društava potraživanja su i dalje vrijednosno značajna. Državni ured za reviziju preporučio je i nadalje poduzimati mjere za potpunu i pravodobnu naplatu prihoda.

- Pokriće gubitka

Pojedina su društva poslovala s gubitkom. Kod nekih je gubitak bio značajno veći od visine kapitala. S obzirom na visinu prenesenog gubitka, utvrđeno je kako postoji rizik postizanja dugoročno održivog poslovanja. Skupštine pojedinih društava nisu donijele odluku o pokriću gubitka te nisu odlučile o načinu na koji će ga pokriti. U cilju nastavka poslovanja obveza vlasnika je pokriće gubitka. Prema odredbi članka 441. Zakona o trgovačkim društvima (Narodne novine 111/93, 34/99, 52/00 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 118/03, 107/07, 146/08, 137/09, 125/11, 152/11 – pročišćeni tekst, 111/12, 68/13, 110/115 i 40/19), skupština odlučuje o pitanjima određenim društvenim ugovorom, a između ostalog, osobito o pokrivanju gubitka. Državni ured za reviziju naložio je donijeti odluku o pokriću gubitka u skladu s odredbama Zakona o trgovačkim društvima. Preporučio je s osnivačem dogovoriti način pokrića gubitka.

- Gubici vode

Društva koja pružaju vodne usluge imaju neprihvatljivo visoke gubitke vode.

Gubici vode predstavljaju razliku između zahvaćene i isporučene količine vode. Prema Strategiji upravljanja vodama Republike Hrvatske, prihvatljiva vrijednost gubitaka vode je od 15,0 % do 20,0 %, a Prema Europskoj uniji prihvatljivo je od 15,0 % do 18,0 %. Državni ured za reviziju preporučio je poduzimati mjere za smanjenje gubitaka vode.

- Javna nabava

U postupcima javne nabave trgovačka društva obvezna su primjenjivati odredbe Zakona o javnoj nabavi (Narodne novine 120/16), Pravilnik o planu nabave, registru ugovora, prethodnom savjetovanju i analizi tržišta u javnoj nabavi (Narodne novine 101/17) i druge provedbene propise koji uređuju područje javne nabave. Postupke nabave roba i usluga procijenjene vrijednosti do 200.000,00 kn te radova do 500.000,00 kn (jednostavna nabava) društva su obvezna urediti unutarnjim aktima. Prema podacima iz statističkih izvješća o javnoj nabavi, vrijednost nabave revizijom obuhvaćenih trgovačkih društava na koju se primjenjivao Zakon o javnoj nabavi iznosila je 924.331.694,00 kn, od čega je vrijednost jednostavne nabave iznosila 110.705.117,00 kn.

Nepravilnosti i propusti u vezi s javnom nabavom utvrđene su kod 14 društava. Odnose se na plan nabave, opće akte o jednostavnoj nabavi, postupke nabave, objave u Elektroničkom oglasniku javne nabave Republike Hrvatske, registar ugovora o javnoj nabavi i okvirnih sporazuma te objave na mrežnim stranicama društava.

- Plan nabave

Kod pojedinih društava plan nabave nije donesen pravodobno, odnosno prije početka godine na koju se odnosi. Odredbama članka 28. Zakona o javnoj nabavi propisano je da je naručitelj obavezan donijeti plan nabave za proračunsku ili poslovnu godinu te ga ažurirati prema potrebi. Državni ured za reviziju naložio je donijeti pravodobno plan nabave, odnosno prije početka godine na koju se odnosi.

Planom nabave nije planirana nabava pojedinih roba i radova koju je bilo propisano planirati. Prema odredbi članka 28. Zakona o javnoj nabavi, između ostalog, u planu nabave navode se svi predmeti nabave čija je vrijednost jednaka ili veća od 20.000,00 kn. Državni ured za reviziju naložio je planom nabave planirati sve predmete nabave čija je vrijednost jednaka ili veća od 20.000,00 kn, u skladu s odredbama Zakona o javnoj nabavi.

– Opći akti o jednostavnoj nabavi

Pri donošenju pravilnika o jednostavnoj nabavi kod pojedinih društava nisu uzeta u obzir pojedina temeljna načela javne nabave, a osobito načelo transparentnosti (dostupnost informacija o nabavi za sve zainteresirane ponuditelje, dokumentiranost postupka nabave, mjere da se učinkovito spriječi, prepozna i ukloni sukob interesa, što obuhvaća i obvezu potpisivanja izjave o postojanju ili nepostojanju sukoba interesa), načelo jednakog tretmana svih gospodarskih subjekata (omogućiti svim potencijalnim ponuditeljima sudjelovanje u postupcima nabave pod jednakim uvjetima) i načelo tržišnog natjecanja. Prema odredbama članka 15. Zakona o javnoj nabavi, pravila, uvjete i postupke jednostavne nabave utvrđuje naručitelj općim aktom, uzimajući u obzir načela javne nabave te mogućnost primjene elektroničkih sredstava komunikacije. Načela javne nabave propisana odredbama članka 4. navedenog Zakona su načelo slobode kretanja robe, slobode poslovnog nastana, slobode pružanja usluga te načela koja iz toga proizlaze, kao što su načelo tržišnog natjecanja, jednakog tretmana, zabrane diskriminacije, uzajamnog priznavanja, razmjernosti i načelo transparentnosti. Naručitelj je obavezan primjenjivati odredbe Zakona na način koji omogućava učinkovitu javnu nabavu te ekonomično i svrhovito trošenje javnih sredstava. Državni ured za reviziju preporučio je općim aktima promicati potpunu i otvorenu konkurentnost postupaka nabave.

Pojedina društva nisu utvrdila uvjete i pravila za izbor gospodarskog subjekta kako bi osigurala nabavu po najnižoj cijeni, uz odgovarajuću kvalitetu. Državni ured za reviziju preporučio je općim aktima utvrditi uvjete i pravila za izbor gospodarskog subjekta koji će osigurati nabavu po najnižoj cijeni ponude uz odgovarajuću kvalitetu.

Društva nisu općim aktima utvrdila obvezu objave poziva za dostavu ponuda za nadmetanje na svojim mrežnim stranicama, zbog čega ponudu u postupcima jednostavne nabave nisu mogli dostaviti svi zainteresirani gospodarski subjekti. Državni ured za reviziju preporučio je propisati obvezu objave poziva za dostavu ponuda za nadmetanje u postupcima jednostavne nabave na mrežnim stranicama društava.

Pojedina društva utvrdila su previsoke pragove za nabavu roba, radova i usluga bez provedbe postupaka nabave, ispostavljanjem narudžbenica gospodarskom subjektu prema vlastitom izboru ili izravnim ugovaranjem, čime nije omogućeno postizanje potpune i otvorene konkurentnosti. Državni ured za reviziju preporučio je utvrditi niže pragove za nabavu roba, radova i usluga bez provedbe postupaka nabave, odnosno općim aktom utvrditi manju vrijednost nabave roba, radova i usluga koje se nabavljaju ispostavljanjem narudžbenica gospodarskom subjektu prema vlastitom izboru ili izravnim ugovaranjem.

Pojedina su društva općim aktima odredila prekratke rokove za dostavu ponuda, čime su smanjila mogućnost prijavljivanja više ponuditelja.

Prekratki rokovi za pripremu ponuda mogu ograničiti broj ponuda i utjecati na njihovu kvalitetu te njihova posljedica može biti neuspješan postupak nabave ili ozbiljni problemi u provedbi. Rokovi za podnošenje ponuda trebaju biti optimalni, a postupke nabave treba pravodobno započeti. Državni ured za reviziju preporučio je utvrditi optimalne rokove za dostavu ponuda.

– Postupci nabave

Za pojedine nabave roba, radova i usluga nisu poštovani načini nabave propisani unutarnjim aktima, jer su nabave obavljene ispostavljanjem narudžbenice dobavljaču prema vlastitom izboru ili izravnim ugovaranjem, a trebalo je provesti postupak prikupljanja ponuda ili objave poziva za dostavu ponuda na mrežnim stranicama. Državni ured za reviziju preporučio je upućivati pozive za dostavu ponuda većem broju gospodarskih subjekata te pozive objavljivati na mrežnoj stranici, kako bi informacija o provođenju postupaka jednostavne nabave bila dostupna većem broju gospodarskih subjekata. Preporučio je provoditi postupke jednostavne nabave u skladu s odredbama unutarnjih akata, vodeći računa o postizanju potpune i otvorene konkurentnosti te primjeni načela javne nabave.

Društva nisu planirala ni provela odgovarajuće postupke nabave. Provođenjem propisanih postupaka nabave mogla su ostvariti niže cijene. Prema odredbama članka 12. Zakona o javnoj nabavi, naručitelj je obvezan primijeniti odredbe Zakona o javnoj nabavi za nabavu robe i usluga procijenjene vrijednosti jednake ili veće od 200.000,00 kn i radova procijenjene vrijednosti jednake ili veće od 500.000,00 kn. Prema odredbi članka 16., stavka 1. spomenutog Zakona, procijenjena vrijednost nabave mora biti valjano određena u trenutku početka postupka javne nabave. Prema odredbama članaka 85. i 86. navedenog Zakona, postupci javne nabave u smislu Zakona su otvoreni postupak, ograničeni postupak, natjecateljski postupak uz pregovore, natjecateljski dijalog, partnerstvo za inovacije te pregovarački postupak bez prethodne objave poziva na nadmetanje, a javni naručitelj slobodno bira između otvorenog i ograničenog postupka.

Pojedina su društva zaključivala dodatke ugovoru za radove u vrijednosti većoj od vrijednosti radova u osnovnom ugovoru. Trebala su valjano odrediti procijenjenu vrijednost nabave u trenutku početka nabave, planirati nabavu te provesti odgovarajući postupak nabave. Također, trebala su nabavu obaviti do visine ugovorene vrijednosti nabave. Državni ured za reviziju naložio je valjano odrediti procijenjenu vrijednost nabave prije početka postupka javne nabave, planirati nabavu te provesti odgovarajući postupak nabave u skladu s odredbama Zakona o javnoj nabavi te nabavu obavljati do visine ugovorene vrijednosti nabave. Naložio je za nabavu roba i usluga procijenjene vrijednosti veće od 200.000,00 kn, odnosno radova procijenjene vrijednosti veće od 500.000,00 kn, provoditi postupke javne nabave u skladu s odredbama Zakona o javnoj nabavi.

Pojedina su društva zaključivala dodatke ugovorima za izmjenu rokova izvođenja radova. Rokovi su produženi na temelju zahtjeva izvođitelja radova, uz suglasnost nadzornog inženjera, zbog tehničkih poteškoća, izmjena projektne dokumentacije, nemogućnosti započinjanja radova u skladu s dinamičkim planom, kišnih dana te potreba izvođenja dodatnih radova, zabrane radova u ljetnoj sezoni, neočekivano dugog roka za isporuku određene opreme, paralelnog izvođenja radova na vodovodnoj mreži, rješavanja imovinskopravnih odnosa i pandemije. Posljedica navedenog bila je nemogućnost završetka radova u ugovorenim rokovima, odnosno rokovima utvrđenim natječajnom dokumentacijom. Realno utvrđivanje rokova izvođenja radova u natječajnoj dokumentaciji, uzimajući u obzir sve okolnosti koje je bilo moguće predvidjeti, moglo bi utjecati na veću konkurentnost u provođenju postupaka nabave (veći broj zainteresiranih ponuditelja). S obzirom na to da je u navedenim postupcima nabave rok bio jedan od kriterija za odabir ponude, rok izvođenja radova pri izvršenju ugovora ne bi trebao biti drukčiji od onog koji je ponuđen u ponudi. Ponude koje su ocijenjene kao najpovoljnije, na temelju kraćeg roka izvršenja radova, dobile su veći broj bodova u postupku njihova pregleda i ocjene. Državni ured za reviziju preporučio je utvrđivati realne rokove za izvođenje radova, uzimajući u obzir okolnosti koje je moguće predvidjeti, te preispitati mogućnost odabira drugih kriterija za odabir ekonomski najpovoljnije ponude kao što su dodatno jamstvo, kvaliteta i drugo.

- Objave u Elektroničkom oglasniku javne nabave Republike Hrvatske

Pojedina društva nisu poslala na objavu plan nabave u Elektronički oglasnik javne nabave Republike Hrvatske u propisanom roku od osam dana od dana donošenja. Prema odredbi članka 4. Pravilnika o planu nabave, registru ugovora, prethodnom savjetovanju i analizi tržišta u javnoj nabavi, plan nabave i sve njegove kasnije promjene javni naručitelj obvezan je objaviti u standardiziranom obliku u Elektroničkom oglasniku javne nabave Republike Hrvatske u roku od osam dana od donošenja ili promjene. Državni ured za reviziju naložio je u Elektroničkom oglasniku javne nabave Republike Hrvatske objaviti plan nabave u propisanom roku.

Pojedina društva nisu u propisanim rokovima poslala obavijest o dodjeli ugovora. Navedeno nije u skladu s odredbom članka 381. Zakona o javnoj nabavi prema kojoj je sektorski naručitelj obvezan poslati obavijest o dodjeli ugovora, koja sadržava informacije propisane navedenim Zakonom, na objavu u skladu s člancima 243. – 245. ovoga Zakona u roku od 30 dana od dana sklapanja ugovora o javnoj nabavi ili okvirnog sporazuma. Posljedica navedenog bila je da podaci o provedenom otvorenom postupku i zaključenom ugovoru nisu obuhvaćeni statističkim izvješćem o javnoj nabavi za 2019.

U Uputi za obveznike primjene Zakona o javnoj nabavi o sadržaju i načinu dostavljanja statističkog izvješća o javnoj nabavi za 2019., između ostalog, navedeno je da je kriterij uključivanja u obrazac statističkog izvješća vrijednost svakog ugovora/okvirnog sporazuma bez poreza na dodanu vrijednost iz obrasca Obavijest o dodjeli ugovora. Državni ured za reviziju naložio je slati u propisanim rokovima na objavu obavijesti o dodjeli ugovora, kako bi ugovori bili obuhvaćeni statističkim izvješćem o javnoj nabavi u skladu s odredbama Zakona o javnoj nabavi te Uputom naručiteljima o sadržaju i načinu dostavljanja statističkog izvješća o javnoj nabavi koje središnje tijelo državne uprave nadležno za politiku javne nabave objavljuje na Portalu javne nabave.

Pojedina društva nisu u Elektronički oglasnik javne nabave Republike Hrvatske poslala obavijesti o izmjeni ugovora za dodatne radove koji nisu bili predviđeni osnovnim ugovorom. Prema odredbama članka 316. Zakona o javnoj nabavi, javni naručitelj je obavezan u roku od 30 dana od zaključivanja navedenog dodatka ugovoru, u Elektronički oglasnik javne nabave Republike Hrvatske poslati obavijest o izmjeni opsega radova u odnosu na prvi ugovor. Državni ured za reviziju naložio je u Elektronički oglasnik javne nabave Republike Hrvatske poslati obavijest o izmjeni ugovora do 30,0 % vrijednosti osnovnog ugovora, bez provođenja novog postupka javne nabave.

– Registar ugovora o javnoj nabavi i okvirnih sporazuma

U registru ugovora nisu navedeni podaci na temelju provedenih postupaka jednostavne nabave upućivanjem poziva na adrese više ponuditelja i podaci o robama i uslugama nabavljenim izravnim ugovaranjem, čija je vrijednost jednaka ili veća od 20.000,00 kn (narudžbenica ili ugovor). Prema odredbi članka 28. Zakona o javnoj nabavi, u planu nabave i registru ugovora navode se svi predmeti nabave čija je vrijednost jednaka ili veća od 20.000,00 kn. Državni ured za reviziju naložio je u registar ugovora o javnoj nabavi i okvirnih sporazuma unositi podatke o svim predmetima nabave čija je vrijednost bez poreza na dodanu vrijednost jednaka ili veća od 20.000,00 kn.

Nadalje, u registru ugovora nisu navedeni podaci o datumu izvršenja ugovora i ukupno isplaćenom iznosu s porezom na dodanu vrijednost. Prema odredbi članka 5. Pravilnika o planu nabave, registru ugovora, prethodnom savjetovanju i analizi tržišta u javnoj nabavi, registar ugovora o javnoj nabavi i okvirnih sporazuma, između ostalog, sadrži datum kada je ugovor izvršen u cijelosti ili navod da je isti raskinut prije isteka roka na koji je zaključen te ukupni isplaćeni iznos ugovaratelju s porezom na dodanu vrijednost na temelju zaključenog ugovora. Prema odredbama članka 6. navedenog Pravilnika, naručitelj je obavezan ustrojiti registar ugovora i okvirnih sporazuma za predmete nabave čija je vrijednost bez poreza na dodanu vrijednost jednaka ili veća od 20.000,00 kn u roku od 30 dana od dana zaključenja prvog ugovora ili okvirnog sporazuma te je obavezan ažurirati registar ugovora prema potrebi, a najmanje jedanput u šest mjeseci.

Nadalje, u slučaju jednostavne nabave, ako naručitelj predmet nabave nabavlja putem narudžbenica, u registar ugovora unosi se ukupni iznos za taj predmet nabave, neovisno o broju narudžbenica izdanih tijekom godine. Državni ured za reviziju naložio je u registru ugovora iskazivati sve podatke u skladu s odredbama Pravilnika o planu nabave, registru ugovora, prethodnom savjetovanju i analizi tržišta u javnoj nabavi.

– Objave na mrežnim stranicama društava

Pojedina društva nisu vodila primjerenu brigu o svojim obvezama u pogledu objava na mrežnim stranicama. Pravilnik o provedbi postupaka jednostavne nabave nije objavljen na mrežnim stranicama pojedinih društava. Prema odredbi članka 15. Zakona o javnoj nabavi, naručitelj je obavezan opći akt kojim se utvrđuju pravila, uvjeti i postupci jednostavne nabave te sve njegove kasnije promjene objaviti na mrežnim stranicama. Državni ured za reviziju naložio je opći akt kojim se utvrđuju pravila, uvjeti i postupci jednostavne nabave te sve njegove kasnije promjene objaviti na mrežnim stranicama.

Pojedina društva nisu na svojim mrežnim stranicama objavila popis gospodarskih subjekata s kojima je predstavnik naručitelja ili s njim povezane osobe u sukobu interesa ili obavijest da takvi subjekti ne postoje. Prema odredbama članka 80. Zakona o javnoj nabavi, predstavnici naručitelja obvezni su potpisati izjavu o postojanju ili nepostojanju sukoba interesa te je ažurirati bez odgađanja ako nastupe promjene. Naručitelj je obavezan na temelju izjava svojih predstavnika na mrežnim stranicama objaviti popis gospodarskih subjekata s kojima je predstavnik naručitelja iz članka 76., stavka 2., točke 1. navedenog Zakona ili s njim povezane osobe u sukobu interesa ili obavijest da takvi subjekti ne postoje te ih ažurirati bez odgađanja ako nastupe promjene. Državni ured za reviziju naložio je potpisati izjavu o postojanju ili nepostojanju sukoba interesa te je ažurirati bez odgađanja ako nastupe promjene. Također, naložio je popis gospodarskih subjekata s kojima je predstavnik naručitelja ili s njim povezane osobe u sukobu interesa ili obavijest da takvi subjekti ne postoje objaviti na mrežnim stranicama te ih ažurirati bez odgađanja ako nastupe promjene.

U tablici u nastavku navedena su područja u kojima su utvrđene nepravilnosti koje su utjecale na izražavanje uvjetnog mišljenja, prema trgovačkim društvima.

Tablica broj 7

Područja u kojima su utvrđene nepravilnosti koje su utjecale na izražavanje uvjetnog mišljenja, prema trgovačkim društvima

Redni broj	Trgovačko društvo	Sustav unutarnjih kontrola	Planiranje	Računovodstveno poslovanje i financijski izvještaji	Rashodi i obveze	Javna nabava	Druge nepravilnosti
	1	2	3	4	5	6	7
1.	Eko Moslavina d.o.o., Kutina					x	
2.	Gradska plinara Zagreb d.o.o., Zagreb		x	x		x	
3.	Istarski vodozaštitni sustav d.o.o., Buzet						x
4.	Kaštijun d.o.o. za gospodarenje otpadom, Pula		x				x
5.	Komunalac Davor d.o.o., Davor					x	
6.	Komunalno poduzeće d.o.o., Križevci					x	
7.	Krakom – vodoopskrba i odvodnja d.o.o., Krapina			x		x	
8.	Leč d.o.o., Vodice			x	x	x	
9.	Periska d.o.o., Vinkovci					x	x
10.	Slatina Kom d.o.o., Slatina				x	x	
11.	Vodoopskrba i odvodnja d.o.o., Zagreb	x			x	x	x
12.	Vodovod grada Vukovara d.o.o. za vodoopskrbu i odvodnju, Vukovar						x
13.	Vodovod Zapadne Slavonije d.o.o., Nova Gradiška			x	x	x	x
14.	Zagorski vodovod d.o.o., Zabok			x			x

PROVEDBA NALOGA I PREPORUKA

U skladu s revizijskim standardima Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI), a u cilju povećanja odgovornosti subjekata revizije za provedbu naloga i preporuka, Državni ured za reviziju prati aktivnosti koje poduzima subjekt revizije u vezi s provedbom naloga i preporuka koji su dani u prijašnjim revizijama. U tu svrhu, a u skladu s odredbama Zakona o Državnom uredu za reviziju, od subjekata revizije traži da nakon prihvaćanja naloga i preporuka izrade plan provedbe naloga i preporuka s utvrđenim aktivnostima i rokovima za njihovu provedbu.

U okviru financijskih revizija, Državni ured za reviziju provjerava jesu li subjekti kod kojih se obavlja revizija u planiranim rokovima postupili po danim nalogima i preporukama i otklanjaju li utvrđene nepravilnosti i propuste. U izvješću o obavljenoj reviziji navodi se status prije danih naloga i preporuka utvrđen revizijom, koji može biti: provedeno, nije provedeno, djelomično provedeno, u postupku provedbe i nije primjenjivo.

Subjektima revizije, kod kojih je obavljena financijska revizija, u prijašnjim revizijama dano je 46 naloga i preporuka. Provjerama u okviru financijskih revizija, utvrđeno je da je provedeno 27 ili 58,7 % naloga ili preporuka, djelomično su provedena tri ili 6,5 %, a u postupku provedbe je osam ili 17,4 % naloga ili preporuka. Nije provedeno pet ili 10,9 % naloga i preporuka. Za tri naloga ili preporuke provedba nije primjenjiva zbog statusnih promjena i promjena propisa.

U tablici u nastavku daju se podaci o statusu naloga i preporuka danih u prošlim revizijama trgovačkim društvima, koji je utvrđen provjerom u okviru financijskih revizija.

Tablica broj 8

Podaci o statusu naloga i preporuka danih u prošlim revizijama

Redni broj	Trgovačko društvo	broj naloga i preporuka iz prošlih revizija	Status naloga i preporuka				
			provedeno	nije provedeno	djelomično provedeno	u postupku provedbe	nije primjenjivo
	1	2	3	4	5	6	7
1.	Eko Moslavina d.o.o., Kutina	-	-	-	-	-	-
2.	Gradska plinara Zagreb d.o.o., Zagreb	4	3	1	0	0	0
3.	Istarski vodozaštitni sustav d.o.o., Buzet	-	-	-	-	-	-
4.	Kaštijun d.o.o. za gospodarenje otpadom, Pula	-	-	-	-	-	-
5.	Komunalac d.o.o., Konjščina	3	2	0	0	0	1
6.	Komunalac Davor d.o.o., Davor	-	-	-	-	-	-
7.	Komunalac Požega d.o.o., Požega	-	-	-	-	-	-
8.	Komunalno poduzeće d.o.o., Križevci	7	5	0	1	0	1
9.	Krakom – vodoopskrba i odvodnja d.o.o., Krapina	-	-	-	-	-	-
10.	Leć d.o.o., Vodice	10	8	1	1	0	0
11.	Periska d.o.o., Vinkovci	-	-	-	-	-	-
12.	Slatina Kom d.o.o., Slatina	-	-	-	-	-	-
13.	Tehnološko-inovacijski centar Međimurje d.o.o., Čakovec	-	-	-	-	-	-
14.	Vodoopskrba i odvodnja d.o.o., Zagreb	13	5	3	1	4	0
15.	Vodovod grada Vukovara d.o.o. za vodoopskrbu i odvodnju, Vukovar	2	1	0	0	0	1
16.	Vodovod Zapadne Slavonije d.o.o., Nova Gradiška	-	-	-	-	-	-
17.	Zagorski vodovod d.o.o., Zabok	7	3	0	0	4	0
UKUPNO		46	27	5	3	8	3

ZAKLJUČAK

Državni ured za reviziju obavio je financijsku reviziju 17 trgovačkih društava. Ukupni prihodi trgovačkih društava obuhvaćenih revizijom iznosili su 1.159.422.090,00 kn, a rashodi 1.154.866.335,00 kn.

O financijskim izvještajima izraženo je 12 bezuvjetnih i pet uvjetnih mišljenja, a o usklađenosti poslovanja izražena su tri bezuvjetna i 14 uvjetnih mišljenja.

Revizijom su utvrđene nepravilnosti i propusti koje se odnose na djelokrug rada i unutarnje ustrojstvo, sustav unutarnjih kontrola, planiranje, računovodstveno poslovanje i financijske izvještaje, rashode i obveze, javnu nabavu i druge nepravilnosti.

Najbrojnije nepravilnosti utvrđene su u javnoj nabavi i računovodstvenom poslovanju.

Za sve utvrđene nepravilnosti i propuste Ured je dao 173 naloga i preporuka, čija bi provedba pridonijela postizanju istinitosti i vjerodostojnosti poslovnih knjiga i financijskih izvještaja te većoj usklađenosti poslovanja sa zakonima i drugim propisima koji imaju značajan utjecaj na poslovanje društava. Također, pridonijela bi većoj razini javne odgovornosti za gospodarsko i racionalno upravljanje sredstvima, postizanju ušteda pri nabavi roba, radova i usluga te većoj transparentnosti u postupcima nabave.